

ҚАНОТЛАР ШИТИРИН ТИНГЛАДИМ БЕУН

Габриэле КЕЛЛЕР

Фолклоршунос олима, мохир сураткаш, этнограф, хикоянавис ва шоира Габриеле Келлер хоним 1937 йил 10 апрелда Германиянг Фрайбург шаҳрида таваллуд топган. Унинг "Ети тош" (1987), "Бир бор экан..." (1996), "Самарканд эртаклари" (2001), "Ўзбекистонда айлар маданийти" (2002), "Мактабда ёртакни ўрганиш" (2002), "Ёртаклар ватани - Ўзбекистон" (1999) сингари асарлари босилиб чиқкан. Олониниялик бу иходод аёлнинг ватанингизга сизиг мухаббати унинг фаслинида бўй кўрасатиб турибди. "Мен озод ва ҳур ўзбекистонни, унинг меҳнаткаш, бағри кенг, меҳмондўст халкини узоқларда туриб соғинаман. Бу халкининг ёртаклар оламига мағтуумман. Шу ёртаклар бойе кўнглимда шеър ёзишига рагбат ўйноди", дейдай Габриеле хоним.

Куйда Г.Келлернинг шоира Шарифа Салимова аслиятдан таржими киңган шеъларидан намуналар ўқийсиз.

ИБТИДО ВА ИНТИХО

Кўчшу ой, юлдузни осмон, Милиндирий йиллаб чайталган уммон. Гўдак қалби — шабнамдек тоза. Ҳаётномли сирли дарваза. Кўлиб кутуб, инглаб кузатиб, Гоҳ гул тутиб, тоҳ шашлар отиб, Шуздай яшар...

Ибтидодан интиҳо қалар...

* * *

Корлек оқ күни келиб — бир оқкуни келиб Мени олиб учди бокий дунёга. Атлас қанотлари шоуволлаб кетди, Тогларнинг устидан учди баландроқ, Қанотларнинг ишак шивирларидан Бонгоҳ ўз исемни чиқди ёдимдан.

Пастлиқда лимиллаб օқарди дар, Ажаб дарё тўла хушибў қовунилар... Тўлқинлар кафтига қўниб бошини, Гўё полизларнинг олтина тошлари, Оқиб чиқар әди дарё тубиндан.

Шууда менинг қордан оқ оппоқ қушим, Атлас қанотларигим, ишак товуши, Пастлиқка шўнгиди, синидир тунни, Тўлқинлар бағрига ўзимни отиб, Ундан тутиб оддим битта қовуни...

Бир илоҳий сувлар, гўзлар томчилар Емиридек қуйиди устимга шу он. Патлари шалаббо бир оқуқумим, Хайратдан лол котид. Сокин ўтириб Жаннат бўйларини жонимда туйиб, Мен мирикб әдим, сирли қовунини...

Сунг ўзимни очиб оқ тоғни кўрдим, У атлас қанотли оқушиш эди...

Бир нафас кўз юсам, ёркичли товуш: — барабир мен бир кун қайтаман, деди...

Ажабо, бу ёрўг, кенг пешонамга Неларни битиди тақдиди азал. Уриниб-суриниб ўшаймиз мудом Иносон боласи деб бўлсин мукаммал. Паймона тўлганда ойдек тўламиш, Не ёзу борлинг шунда кўрамис...

* * *

Мен — нақирион, дунё нақирион, Куз фаслиниң келмайни гали. Богимга бир кунчига келарди Олмалар гарқ пишган маҳали.

У кандайни күш эди, ё раб, Чамқор эди зар қанотлари. Болгар бахтдан ёнтикар эди, Гўзал ранглар — күш байётлари.

Бизнинг жажки, файзли гўшада Узоқ-узоқ қолиб кетарди. Мевалардан тўйиб ерди у, Узи билан олиб кетарди.

Ўғлонларни күш орзусида Не тунларда бўлса-да соқи. Сочларни силаб, огушлаб Ўзи эди гўзлар полиоқчи.

Аммо бир тун кенжато ўёлим Кунни отди ўз камонидан. Болгар увос тортиб юборди, Томчилади кон армонидан.

Қора қонга бўялган эди Сирла күнин нозик патлари. Уда чил-чил синиб ётари, Чамқор ёнган зўр қанотлари.

Еруг олам жавохири у! Уғлонларим кўйириди шодон. Сунг күни излаб, ўйла чикдилар, Топишолмай, излашар ҳамон...

ОҚҚУШ МАЛИКА

Мени севмиқ учун, кўз қильмоқ учун, Узимга бўйсан деб гўзлар асара. Оққуш қанотларим кесиб ташладинг, Само саодатин унуттии дея.

Рўзгорнинг туви йўқ ҷохига отдинг, Раво кўрдим менинг одам кисматин. Дунё ташиниши, нафс таъласаси, Алоқиз үкабат, ҳаёт галаси, Қанотлар шитирин тингладим беун.

Сен қайга яширдинг пат либосини, Менинг излайди бир умр маҳзун. Тўфт фасл — ёзи қаш беллоҳа ва хун Нурдан бино бўлган, тонгдайн мъсум...

Оҳ, уни топсайдим, топсайдим кани, Учардим самога қалбимни очиб, Сенинг дилхиз, ишқиз боғиндан қочиб, Оққушлар тўдасин айлаб Ватаним...

* * *

Сехрли либосинг ўтга оттаним, Махлук теринин ёғланим учун, Кетио қолдинг сен.

Эниди сени излаб, дайдиб, тентираб, Дунё қўйаларни кесимогим даркор. Гоҳо тўқ, тоҳ бурда қоттан ногига зор.

Балки сўнгти бурда нонини егач, Зилол булоклар ҳам бир калом дегач, Сени топарман...

Кўлмуда туғтанин темир ҳассам ҳам, Иғнадай яркираб ерга тушганди, Темир кавусларим йўл азобидан Тўзиб, киёфамини ажин боғстанда, Сени топарман...

Бироқ, мен танишининг қиласам гумон... Махлук либосининг ёнгани армон. Аммо сени севган ва ё сен севган товуш Уша... ўша ҳамон...

Сен уни танийсан бегумон...

* * *

Ой ва юлдуз нурларидан Кўйлакчалар тикидим сизга. Шудринг ила ювидим уни Нурлар сепдим изингизатга.

Бу кўйлаклар қайчи тигин, Нина заҳрин сезмаганлар. Уила ўстган меҳмур гулин... Махлук либосининг ёнгани армон.

Аммо сени севган ва ё сен севган товуш Уша... ўша ҳамон...

Сен уни танийсан бегумон...

* * *

Оҳанграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.

Кўкрак — юрак қафаси, Еринг илик нафаси... Туясин ёт таймайсан.

Кўздан томган жоланни- Юракдаги нолани Ёки кўзга илмайсан...

Сен юлдузек парнираб, Кўён кайи яркираб, Кўз оласан — синимайсан.

Алдоҳдан келур нило: "Ийўдан бор бўлган дунё" Рӯҳ шодланар жилмайсан...

Оҳанграбо — тилсим тош, Менинг олов фариштам, Сен қалбими билмайсан...

* * *

Хонграбо — тилсим тош Оташга жим кўйган бош, Рӯҳим ила ўйнайсан.